

سرشناسه	خمينی، روح‌الله، رهبر انقلاب و بنيانگذار جمهوری اسلامی ايران. ۱۳۶۸ - ۱۳۷۹.
عنوان و نام پدیدآور	Khomeyni, Ruhollah, Leader and Founder of IRI
مشخصات نشر	کتاب انسان / شهروز ذوالفقاری.
مشخصات ظاهري	تهران: اشجع، ۱۳۹۹.
شابک	[۲۸۱] ص: ۲۱/۵ × ۱۴/۵ س.م.
وضعیت فهرست نویسی	۹۷۸-۶۲۲-۶۴۶۱۱۵-۳
یادداشت	فیبیا
موضوع	کتابنامه: ص [۲۷۴ - ۲۷۴].: همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	خمينی، روح‌الله، رهبر انقلاب و بنيانگذار جمهوری اسلامی ايران. ۱۳۶۸ - ۱۳۷۹. -- دیدگاه درباره قرآن
موضوع	Views on The Qur'an Khomeyni, Ruhollah, Leader and Founder of IRI --
موضوع	خمينی، روح‌الله، رهبر انقلاب و بنيانگذار جمهوری اسلامی ايران. ۱۳۶۸ - ۱۳۷۹. -- پیامها و سخنرانی‌ها
موضوع	Messages and speeches --* Khomeyni, Ruhollah, Leader and Founder of IRI
موضوع	خامنهای، سيد علی، رهبر جمهوری اسلامی ايران، ۱۳۱۸ - -- دیدگاه درباره قرآن
موضوع	Views on the Qur'an -- Leader of IRI Khamene'i, Seyyed Ali,
موضوع	خامنهای، سيد علی، رهبر جمهوری اسلامی ايران، ۱۳۱۸ - -- پیامها و سخنرانی‌ها
موضوع	Messages and speech -- Khamenei, Sayyed Ali, Leader of IRI, ۱۹۳۹-
شناسه افزوده	خامنهای، سيد علی، رهبر جمهوری اسلامی ايران، ۱۳۱۸ -
شناسه افزوده	Khamenei, Sayyed Ali, Leader of IRI, ۱۹۳۹-
شناسه افزوده	ذوالفقاری، شهروز، ۱۳۵۹-
رده بندی کنگره	۱۵۷۲ DSR
رده بندی دیویی	۰۸۴۲/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۷۴۳۱۷۲۶
وضعیت رکورد	فیبیا

WWW.KETAB.IR

انشارات اشجع

کتاب انسان

شهروز ذوالفقاری

انتشارات اشجع - اداره عقیدتی سیاسی دانشگاه صنعتی مالک اشتر

چاپ: اول. بهار ۱۴۰۰

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

قیمت: ۵۵.۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۴۶۱-۱۵-۳

کلیه حقوق برای مولف محفوظ است

تهران، مجیدیه شمالی، خیابان برادران محمودی شرقی، کوچه امید، پلاک ۱

تلفن: ۲۲۵۲۰۷۰۲ و ۲۲۵۱۲۸۳۴ www.ashja.com

فهرست

مقدمه

فصل اول: قرآن در کلام و اندیشه امام خمینی (ره)

جایگاه و منزلت قرآن

- ۱- عظمت و صفناپذیر قرآن ۲۳
- ۲- قرآن امپنیه الهی ۲۳
- ۳- قرآن سفرهی کسودهی الهی ۲۴
- ۴- قرآن بزرگترین مظهر رحمت الهی ۲۴
- ۵- قرآن صورت اسم اعظم الهی ۲۴
- ۶- قرآن تجلی تام اسماء و صفات الهی ۲۵
- ۷- قرآن سرّ بین خدا و رسول اکرم (ص) ۲۶
- ۸- قرآن حبل متصل بین خالق و مخلوق ۲۶
- ۹- قرآن برترین کتاب و بالاترین مکتب ۲۶
- ۱۰- قرآن سند اسلام ۲۷
- ۱۱- قرآن معرفی کنندهی انسان کامل ۲۸
- ۱۲- قرآن تبیان کلّ شی ۲۸
- ۱۳- قرآن کتاب توحید و سیر و سلوک إلى الله ۳۱
- ۱۴- قرآن معجزه جاودان ۳۱
- ۱۵- قرآن نقطهی اتصال معنویت به مادیت ۳۳
- ۱۶- قرآن کتاب سعادت ۳۴
- ۱۷- قرآن درمان گر دردها ۳۴

۱۸- قرآن کتاب همه‌ی اعصار ۳۵

مقاصد قرآن

۱- معرفت ۳۷

۲- هدایت ۳۸

مطالب قرآن

۱- دقایق و حقایق توحید ۴۱

۲- قصص انبیاء و اولیاء ۴۱

۳- عاقبت کفار و معاندین ۴۲

۴- احکام شریعت ۴۲

۵- بیان براهین و احتجاجات ۴۲

۶- احوال معاند ۴۳

قرآن و تربیت انسان

۱- قرآن غنی‌ترین کتاب تربیتی ۴۵

۲- قرآن کتاب انسان‌ساز ۴۵

۳- تکرار مواعظ در قرآن و تاثیر آن در تهذیب نفس ۴۸

فهم قرآن و مراتب مختلف آن

۱- نزول قرآن ۵۱

۲- قرآن کتابی عمیق و ذوی‌طون ۵۵

۳- همگانی بودن فهم قرآن ۵۶

۴- اختصاصی بودن فهم قرآن ۵۷

۵- انس با حق کلید فهم قرآن ۶۳

موانع فهم قرآن

۱- فهم قرآن منوط به رفع حجاب‌ها ۶۵

۲- خودبینی و غرور علمی ۶۵

۳- حب دنیا ۶۶

- ۴- گناه و معصیت ۶۶
- ۵- تقلید کورکورانه و تعصب به آرای فاسد ۶۷
- ۶- جمود و تعصب به آراء و اقوال مفسرین ۶۷

مراحل انس با قرآن

- ۱- قرائت قرآن ۶۹
- ۲- فهم و تدبر در قرآن ۶۹
- ۳- عمل به قرآن ۷۱
- ۴- اهمیت انس با قرآن در جوانی ۷۴

تفسیر قرآن

- ۱- عظمت قرآن برتر از فهم مفسرین ۷۵
- ۲- رسالت بزرگ معلمین قرآن ۷۵
- ۳- وظیفه مفسر، بیان معاصد قرآن ۷۵
- ۴- مهجوریت ائمه در تفسیر قرآن ۷۷
- ۵- غنای تشیع در تفسیر قرآن ۷۷
- ۶- مشرب‌های مختلف تفسیری و آفت یکسونگری ۷۷
- ۷- تفسیر به رأی و ممنوعیت آن ۸۰

تحریف قرآن

- ۱- مراتب تحریف قرآن ۸۳
- ۲- عدم تحریف قرآن ۸۴

مسلمین و قرآن

- ۱- قرآن نقطه‌ی اتکای مسلمین ۸۷
- ۲- مهجوریت ائمه، نقطه‌ی آغاز انحراف مسلمین ۸۷
- ۳- مهجوریت قرآن در میان مسلمین ۸۸
- ۴- دوری از قرآن علت بدبختی مسلمانان ۸۸
- ۵- قرآن رمز پیروزی و سیادت مسلمانان ۸۹

وظایف ما در قبال قرآن

- ۱- شکر نعمت قرآن ۹۳
- ۲- اتکال به قرآن ۹۳
- ۳- پناه بردن به قرآن ۹۳
- ۴- انس با قرآن ۹۴
- ۵- رفع مہجوریت قرآن ۹۴
- ۶- تخلق به قرآن ۹۵
- ۷- احیاء و تحقق دستورات قرآن ۹۶
- ۸- ترویج و معرفی صحیح قرآن ۹۸
- ۹- حفظ و حراست قرآن ۹۸
- ۱۰- خدمت به قرآن و رسیدگی به مراکز قرآنی ۹۹

قرآن و مستکبران

- ۱- قرآن، سد راه اجانب ۱۰۱
- ۲- قرآن کتاب تحرک و خیزش در برابر ظلم و طاغوت ۱۰۲
- ۳- هدف اجانب، هدم قرآن ۱۰۵
- ۴- توطئه و نقشه‌های اجانب علیه قرآن ۱۰۶

فصل دوم: قرآن در کلام و اندیشه امام خامنه‌ای (مدظله العالی)

جایگاه و منزلت قرآن کریم

- ۱- قرآن کتاب رحمت ۱۱۱
- ۲- قرآن اقیانوسی عظیم ۱۱۱
- ۳- قرآن آخرین ذخیره‌ی معنوی بشر ۱۱۲
- ۴- قرآن اثر هنری بی نظیر ۱۱۲
- ۵- قرآن کتاب سعادت ۱۱۴
- ۶- قرآن کتاب ذکر ۱۱۵

- ۷- قرآن کتاب زندگی ۱۱۵
- ۸- قرآن راه نجات انسان ۱۱۶
- ۹- قرآن ریسمان مستحکم الهی ۱۱۶
- ۱۰- قرآن کتاب نور و هدایت ۱۱۶
- ۱۱- قرآن کتاب سلوک معنوی و قرب الی الله ۱۱۷
- ۱۲- قرآن کلید حل مشکلات ۱۱۷
- ۱۳- قرآن کتاب معرفت و معنویت ۱۱۸
- ۱۴- قرآن کتاب علم و حکمت ۱۱۹
- ۱۵- قرآن کتاب جاودان ۱۱۹
- ۱۶- قرآن پرچم اسلام ۱۱۹
- ۱۷- قرآن کتابی عجیب ۱۱۹
- ۱۸- قرآن منشأ تمام خیرات ۱۲۰

محتوا و آموزه‌های قرآن کریم

- ۱- توحید ۱۲۱
- ۲- تکریم انسان و انسانیت ۱۲۱
- ۳- ایستادگی و مبارزه با شرک و پلیدی ۱۲۱
- ۴- عدالت‌طلبی و ظلم‌ستیزی ۱۲۲
- ۵- منظومه و قواعد زندگی انسان ۱۲۲
- ۶- نکات گوناگون آموزشی و معرفتی ۱۲۳

فهم قرآن کریم

- ۱- تحریف ناپذیری قرآن ۱۲۵
- ۲- ذومرتبه بودن قرآن و فهم تدریجی آن ۱۲۶
- ۳- طهارت بیش‌شرط فهم قرآن ۱۲۷
- ۴- تأثیر علوم مختلف در فهم قرآن ۱۲۸
- ۵- متد فهم قرآن ۱۲۹

- ۶- استخراج مبانی علوم انسانی از قرآن ۱۲۹
- ۷- توجه به کارهای اصولی و مبنایی در پژوهش‌های قرآنی ۱۳۰
- ۸- تکرار مسائل کلیدی در قرآن ۱۳۰

اعجاز قرآن

- ۱- قرآن کتاب معجزه ۱۳۱
- ۲- تحدی و تناسب در اعجاز ۱۳۱
- ۳- اعجاز لفظی و ادبی قرآن ۱۳۲
- ۴- شیوه و اسلوب قرآن ۱۳۴
- ۵- موسیقی و نظم آهنگ قرآن ۱۳۵
- ۶- معارف عمیق و متعالی قرآن ۱۳۶
- ۷- کربلایی کامل، معجزه قرآن ۱۳۷

انس با قرآن

- ۱- سودمندی انس با قرآن ۱۳۹
- ۲- لزوم انس همگانی با قرآن ۱۳۹
- ۳- اهمیت انس با قرآن در دوران کودکی و نوجوانی ۱۴۰

مراحل انس با قرآن کریم

- ۱- روخوانی و روان‌خوانی قرآن ۱۴۳
- ۲- حفظ قرآن ۱۴۷
- ۳- آشنایی با زبان و الفاظ قرآن ۱۵۳
- ۴- آشنایی با ترجمه قرآن ۱۵۵
- ۵- آشنایی با مفاهیم و تفسیر قرآن ۱۵۸
- ۶- تدبر در قرآن ۱۶۲
- ۷- عمل به قرآن ۱۶۶

- ۳- تلاوت قرآن قدم اول لازم ۱۹۳
- ۴- رسالت سنگین قرآن ۱۹۴
- ۵- تأثیر روزه‌داری در تلاوت قرآن ۱۹۴
- ۶- تلاوت سرسری و ظاهری قرآن ۱۹۴
- ۷- تلاوت برای سخنرانی ۱۹۵
- ۸- حق تلاوت قرآن ۱۹۵
- ۹- فواید تلاوت قرآن ۱۹۵

تلاوت مجلسی؛ بایدها و نبایدها

- ۱- رعایت شیوه‌های ظاهری و باطنی تلاوت ۱۹۷
- ۲- اجرای هنرمندانه ۱۹۷
- ۳- انتخاب و تکوینش درست آیات ۱۹۸
- ۴- حفظ آیات ۱۹۸
- ۵- مرور، تدبیر و توجه به معنی آیات ۱۹۸
- ۶- صحیح خواندن ۲۰۴
- ۷- رعایت موازین لحن در تلاوت ۲۰۴
- ۸- توجه به موسیقی تلاوت ۲۰۵
- ۹- پرهیز از آوازه‌خوانی ۲۰۶
- ۱۰- توجه به وقف و ابتدا ۲۰۶
- ۱۱- توجه به فاصله‌ها در تلاوت ۲۰۷
- ۱۲- اجتناب از تکرار بی‌مورد آیات ۲۰۸
- ۱۳- اجتناب از نفس طولانی و بلندخوانی ۲۰۹
- ۱۴- اثرگذاری و انتقال مفاهیم ۲۱۰
- ۱۵- تلاوت خاشعانه ۲۱۳
- ۱۶- تلاش برای بهبود تلاوت ۲۱۴
- ۱۷- صاحب سبک شدن ۲۱۵

- ۱۸- روشنگری و ارشاد مردم ۲۱۵
- ۱۹- تلاوت همراه با ترجمه آیات ۲۱۶
- ۲۰- پرهیز از افراط و تفریط در تشویق قاری ۲۱۷

قرآء برجسته‌ی قرآنی

- ۱- شیخ مصطفی اسماعیل ۲۱۹
- ۲- راعب مصطفی غلوش ۲۲۱
- ۳- منشاوی ۲۲۲
- ۴- عبدالفتاح شعشاعی ۲۲۳
- ۵- ابوالعینین شعیب ۲۲۴
- ۶- شحات انور ۲۲۵

راهکارهای ترویج فرهنگ قرآن کریم

- ۱- فضا سازی و ایجاد گفتمان عمومی بر محور قرآن ۲۲۷
- ۲- گسترش و استمرار فعالیت‌های قرآنی ۲۲۸
- ۳- گسترش فعالیت‌های قرآنی در نظام آموزشی کشور ۲۲۸
- ۴- اهتمام به قرائت روزانه قرآن ۲۳۱
- ۵- ترویج تلاوت قرآن ۲۳۳
- ۶- افزایش جلسات و دوره‌های آموزشی قرآن ۲۳۶
- ۷- برگزاری منبر قرآن ۲۳۷
- ۸- گسترش مسابقات قرآن ۲۳۸
- ۹- احترام و بزرگداشت قهرمانان قرآنی ۲۳۹
- ۱۰- حفظ موضوعی و ترویج مفاهیم آیات راهبردی قرآن ۲۴۰
- ۱۱- امید و توجه به فعالیت‌های قرآنی جوانان ۲۴۱
- ۱۲- توجه به موضوع آموزش بانوان ۲۴۳
- ۱۳- توجه به برنامه‌های قرآنی در خانواده‌ها ۲۴۳
- ۱۴- بکارگیری شیوه‌های نوین و تبلیغات صحیح قرآنی ۲۴۳

مقدمه |

انسان اعجوبه‌ی خلقت است. انسان معمای پیچیده‌ی جهان است؛ جهانی که جهات مختلف آن پر از راز و رمزهای آفرینش است. انسان، نسخه‌ی بی‌بدیل خلقت و کلید گنج جهان ممکن است. انسان، جهانی کوچک شده و مرئی از تجلی اسم اعظم و سرّ اکمل الهی است. انسان، رسالتی بزرگ از رمزگشایی جهان را بر عهده دارد؛ امانتی بس عظیم و سترگ که هیچ موجودی در اقطار آفرینش، قدرت و توان همراهی آن را نداشته و نخواهد داشت. ابعاد پیچیده و گسترده‌ی وجودی انسان از عالم مُلک تا ملکوت گسترده شده و در جامه‌ی «أحسن تقوی» قوام و در خور تعظیم گشته است. اما با تمامی این اوصاف، عنان اختیار، انسان را از أسفل‌السافلین تا انحنای کمان قرب الهی مخیر نموده تا دست انتخاب، سرمایه‌ی بالقوه‌ی او را بالفعل نماید و در مسیر خدا گونه‌شدن سیر و تعالی یابد. مسیری طولانی و بضاعتی بالقوه؛ صراطی باریک‌تر از مو و موافقی سخت و دشوار که پیمودن این راه پر پیچ و خم را بدون نقشه و خضر راه به سرانجامی نامعلوم کشانده و تمام امید هستی و سرمایه‌ی انسان را به نابودی می‌کشاند.

قرآن، آخرین معجزه‌ی سلسله‌ی جلیله‌ی انبیاء، کتاب انسان است؛ کتاب نجات انسان از ظلمات جهل و جهالت. کتاب خوشبختی انسان در دنیا و آخرت. قرآن، سفره‌ی گسترده‌ی خداوند متعال است که تمام

مایحتاج انسان برای نیل به کمال و تعالی در تمام اعصار و امصار در آن یافت می‌شود. قرآن تجلی‌گاه خدای سبحان و پیشوای پروا پیشگان عالم است که بیان، طاقت و قلم، جرأت شرح فضایل آن را ندارد. قرآن درمانگر امراض اندیشه و روان و تسکین‌بخش اضطراب‌ها و تشویش‌های زندگی آدمی است. شناخت و معرفت به انوار منور و مشعشع این کتاب الهی دریچه‌ای از نور و هدایت را به روی انسان می‌گشاید که دست برهان و عرفان به دامن آن نمی‌رسد. سیلاب علم و حکمت از منبع لایزال قرآن می‌جوشد و گذر زمان دست تپاول بر شگفتی‌ها و شگفت‌آفرینی‌های آن ندارد. با تمامی این اوصاف باید به یاد داشت که این فضایل و کرامات اعجاز‌آور فقط و فقط در گرو طهارت باطن و انس با قرآن میسور و دست‌یافتنی است. زاین روی، این فرصت چند ده ساله‌ی عمر را باید غنیمت شمرد و اندیشه و عمل را در رهن این ماده‌ی الهی گذاشت تا از جهل علمی و جهالت عملی رها شد و آزاد و بی‌تکلف حقیقت‌آفرینش و حیات را با گنجینه‌ی معارف و آموزه‌های بی‌نظیر قرآن معنا و مفهوم بخشید. در این راستا، رهنمودهای علمای ربانی و تعالیم ایشان در نحوه و چگونگی ارتباط و انس با این کتاب عظیم‌الشأن بسان چراغی فروزان است که تعامل ما و قرآن شریف را هدفمند نموده و موجبات بهره‌مندی روز افزون از آن را فراهم می‌نماید.

بر همین اساس بر آن شدیم تا در این مجموعه و با بهره‌مندی از بیانات و رهنمودهای امام خمینی (ره) و امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) مسیر آشنایی و انس و الفت با قرآن مجید را در قالب منظومه‌ی فکری این دو حکیم متأله که جزو نوادر کسانی هستند که عمر شریفشان را در کنار مانده‌ی قرآن گذراندند، تبیین و ترسیم نماییم. این بزرگواران با سرمایه‌ی خدمت در ساحت قرآن مجید، بهره‌مندی از علوم و معارف اهل بیت (علیهم‌السلام) و

مرجعیت علمی و عملی توانسته‌اند به نوبه‌ی خود روح و ریحانی از علوم اولین و آخرین قرآن درک کنند. ایشان غواصانه وارد دریای قرآن شدند. ماهرانه گوه‌رشناسی کردند و قادرانه گوه‌رها را عرضه کردند و برای دیگران ره‌آورد فراوانی به ارمغان آوردند. افزون بر این، بیانات و رهنمودهای ولایت مطلقه‌ی فقیه که ولایت فقه و حکمت است، کارکرد تصمیم‌سازی و نظریه‌پردازی نیز در جامعه‌ی اسلامی دارد که امید است با تلاش مسئولین مربوطه زمینه‌ی پیاده‌سازی و ملاک تصمیم‌گیری‌ها قرار گیرد و موجبات نزدیک‌تر شدن جامعه به فضای حاکمیت قرآنی را فراهم سازد. در پایان از تمامی عزیزانی که اینجانب را در تحقیق و تدوین این کتاب یاری رساندند تقدیر و تشکر نموده و توفیقات روزافزون ایشان را از درگاه ایزد منان مسئلت می‌نمایم.

و آخر دَعَوَانَا أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

شهر روز ذوالفقاری

هشتم ربیع الثانی ۱۴۴۲ ه.ق

مصادف با ولادت امام حسن عسکری (عجله‌الله‌عنه)